

LYDBILLEDER

6 VARIATIONER OVER ET TEMA EN VIDEO AF DOLA BONFILS

Siden Galilei og Newton danner de videnskabelige opdagelser grundlag for vores opfattelse af universet. Alt skal måles, beskrives og generaliseres for at eksistere.

Enhver genstand blir summen af de egenskaber, vi tildeler den på baggrund af de informationer, vi på et givet tidspunkt vælger at trække ud af den. D.v.s. man kan påstå, at den objektive verden er kun det, vi forestiller os om den for tiden – den konstruktion vores bevidsthed er i stand til at skabe i dag.

LYD er en del af vore anskuelsesformer på samme måde som form og farve, men vores verden er visuelt orienteret. Vi tager lyde for givne. Et landskab er noget, man ser, ikke noget man hører. Lyden er det usynlige fænomen, der er en forudsætning for vores rumopfattelse, og som minder os om, at vi ikke kun skal forklare verden, men osse tilegne os den.

LYDBILLEDER er en video, der udforsker nogle af lydens billeder og variationer. En personlig undersøgelse af de fænomener, der melder sig i området mellem de konkrete videnskaber om impulsen lyd på den ene side og sansningen på den anden.

»Den døve må se, hvad vi andre hører.

Den klang i stemmen, der afslører humøret eller usikkerheden, ser han i kroppens udtryk.«

»Jeg begynder at høre min egen døvhed. Mine ører er altid nærværende, men strømmen af indtryk går igennem et filter. Der er så meget, jeg hører, men ikke lytter til (...).«

»Det har vist sig, mener jeg, at den menneskelige opmærksomhed ikke er istand til at lytte til mere end én stemme ad gangen (...) men hvis man er opmærksom, så kan man lytte ind i strømmen og begynde at fluktuere sin opmærksomhed, og så vil man opdage, at musikken i virkeligheden er meget, meget aktiv.«

Bo Holten , komponist & dirigent, i *Lydbilleder*

»Komponisten sætter nye billeder til ordene. Han digter sprogets intuitive elementer ud i musikken. Han udstrækker digtet i tid og skaber nye indgange. Nye måder at lytte på.«

I min sansning er jeg ikke fængslet i mit legem, jeg er borte fra det. I min sansnings rum, langt væk fra mit legem, bevæger min opmærksomhed sig frit omkring. Om morgenen kan jeg, hvad mit syn angår, være ude ved dådyrene, der kommer ud af plantagen for at tage sig til gode af den spirende rug. Hvad min hørelse angår, kan jeg være ude ved fuglesangen i buskadset.

K. E. Logstrup: "Ophav og omgivelse", metafysik 3, Gyldendal 1984

»Lyd er små forandringer i lufttrykket der opstår ved at en lydkilde sætter luften i bevægelse. Lyd spredes i luften med 340 meter i sekundet.«

Da Mozart komponerede i slutningen af det 18. århundrede var Wien så stille, at melding om brandalarm kunne gives ved at en vægter råbte ud fra toppen af St. Stefan katedralen.

Senere var en messingklokke på brandbilen høj nok til at rydde gaderne indtil den i 1930'erne blev overdøvet af den omgivende støj og sirenen blev taget i brug.

1964 var støjniveauet i gaderne i London blevet så højt, at det var nødvendigt med en sirene med en lydstyrke på 88 db for under rolige forhold at blive hørt på en afstand af 20 meter.

Støjen er i store byer nutildags så høj, at politibilerne må anvende en sirene, der virker med 122 db. Ved 120 db, som jetfly, rockmusik og fyrværkeri bl.a. kan præstere, når lyden smertetærsklen.

Vi blir således udsat for højere decibel end nogensinde før i historien. Støj medfører, at legemet automatisk, uden at vi selv har indflydelse på det, sættes i alarmberedskab. Det virker nedbrydende for helbredet og er stressfremkaldende.

...talens sanselige medium er lyden. Lyden tager tid, hørelsen er tidens sans. Lyden er i dens rene sansbarhed fuld af udtømmelige udtryksmuligheder; dem er det musikken trækker på.

Kun fordi lyden i dens før-sproglige hørbarhed har en rent sanselig udtrykskraft, kan den artikuleret få sproglig betydning og mening.

K. E. Løgstrup: "Vidde og prægnans", metafysik 1, Gyldendal 1976

»Det er vigtigt, først at lære folk at lytte. Derved opnår man at komme andre i møde. Det løser en del sociale og familiære problemer. Man opnår bedre kontakt med omgivelserne og kan udnytte sin intuition og kreativitet.«

Dr. Alfred Tomatis, i *Lydbilleder*

»Kroppen er et koncentrat af far og mor, omgivelserne, ondt i ryggen, dårlig holdning, alt muligt. Der samler vi al vores ængstelse. Hvis man lukker op, kommer alt ud. Man er bange for sin krop. Og hvem elsker også sin krop. Man finder den for stor, for lille, for tynd, for tyk, alle har noget på den. Man er bange for at gå ind i den. Men den er et fantastisk instrument.

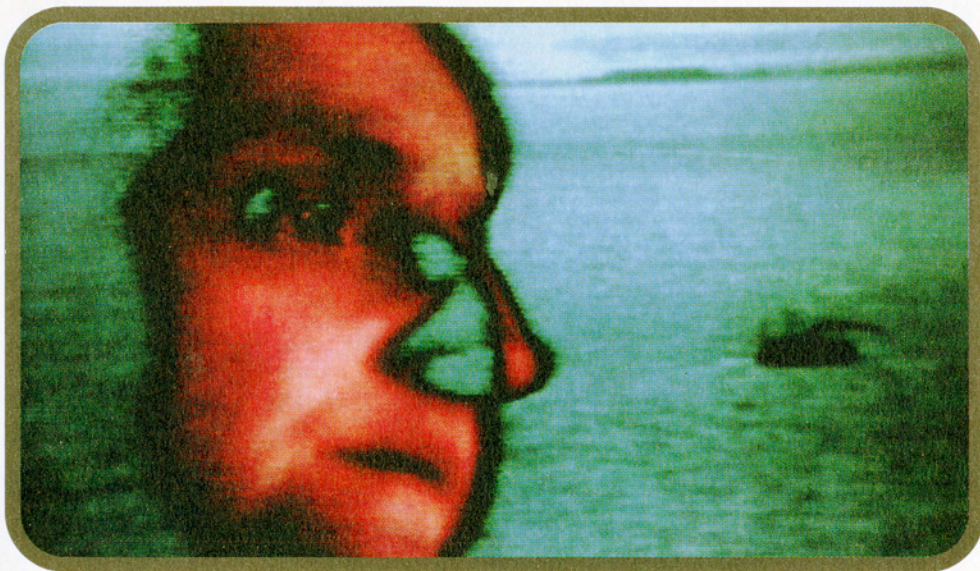
Det gælder om at acceptere den.«

Dr. Alfred Tomatis, i *Lydbilleder*

»Vores første forhold til livet er tilhørerens. Der er altid allerede blevet talt til os. Med vores sprog har vi taget verden i anskuelse, ordnet dens billeder. Har involveret os og sat tingene i forbindelse med hinanden, sådan at livet har åbnet sig i forståelighed.

Vi har underkastet os vores sprogs måde at se virkeligheden på.«

»Billedet i sig selv, det umiddelbart synlige, har samme betydning for filmen som vandets overflade har for havet. Det er det, jeg ser, hvis jeg kun bruger mine øjne.«

I æsken med fingerbøl / ligger de små hjul af knapper / der sætter sig fast i frakkerne,
den hvide tråd / der vikler sig ind / i min mors tålmodige hænder.

I æsken med fingerbøl / ligger tidens nåle / der prikker hul i alle aftnerne.

Nino Pedretti, oversat af Nina Malinovski

Jeg har en forestilling om sanglinierne som noget der strækker sig over alle kontinenter til alle tider; om at mennesket overalt hvor det har sat sin fod har efterladt sig et sangspor (som vi nu og da måske kan opfange et ekko af), og at disse spor må gå tilbage, i tid og rum til en isoleret lomme på den afrikanske savanne hvor det første menneske åbnede munden, trods de rædsler som omgav det og råbte den indledende strofe i Verdens sang, "JEG ER!"

B. Chatwin: "Drømmespor", Samleren 1990

Vi har lyttet os frem med vores håndværk (dokumentarfilmens) for at genopdage og forstå vores sansninger, og for at forske med fantasien som redskab i video-mediets tilbud til filmsproget.

Ved at betragte billede og lyd hver for sig, har vi genoplevet deres betydning for hinanden. Vi har behandlet talen ikke bare som ord, men som klangmateriale på linie med lyde, musik, form, bevægelse og stilhed. Synet har fået sin egen hukommelse. Videoens fortælling binder os til dens analoge tid, men en visuel resonans fra de forrige sekvenser trænger sig på. Billeder kommer og går i samme hast som tanken og rummer mange sandheder, erindringsforskydninger og tidsmæssige lag på en gang.

Sansning og forståelse kan ikke skilles ad. Relationen mellem elementerne opstår i tilskuerens oplevelse, forestillinger og erindring.

Dola Bonfils

INSTRUKTION & MANUSKRIFT: DOLA BONFILS. LYD: CHRISTIAN SKEEL, MAINSTREAM. BILLEMIX: ULRIK AL BRASK.
FOTOGRAF: BJÖRN BLIXT. B-FOTOGRAF: HENRIK IPSEN. LYDOPTAGELSER: NINO JACOBSEN. FORREDIGERING: PER "K"
KIRKEGAARD, DARIO FILM. PRODUKTIONSLEDER: KIRSTEN HAMMANN, GOTFRIEDT TALBOM (PARIS). MUSIKALSK
KONSULENT: IVAN HANSEN. COMPUTER ANIMATION: ULRIK AL BRASK, VIDEOTICS. MED: VOKALGRUPPEN ARS NOVA
VED BO HOLTEN, MICHAEL ROHDE, TEATRO RIO ROSE MED THOMAS CLAUSEN (KOMPONIST), DR. A. TOMATIS (PARIS),
GRAHAM NAYLOR (DTH), LYNGBY RADIO, M.FL.. TAK TIL: SUSANNA NEIMANN, LARS MOVIN, PETER WITT, SONY
SCANDINAVIA, T.POULSEN, LABORATORIET FOR AKUSTIK, DTH, HANS KASPERSEN, LYNGBY RADIO, BRÜEL OG KJÆR,
CENTRE TOMATIS, PARIS, DSB, KØBENHAVNS HAVNEVÆSEN, VALBY IDRÆTSPARK. PRODUCERET AF DOLA BONFILS FOR
STATENS FILMCENTRAL MED STØTTE FRA DET DANSKE FILMVÆRKSTED, 1992. DISTRIBUTION: STATENS FILMCENTRAL

DOLA BONFILS, FILMOGRAFI: FREMTID SØGES, 1982, (SFC). GYMNASIET , EN SKOLEFORM, 1983, (SFC).
LUTTER LAGKAGE, 1984, (ARBEJDSMILJØFONDET). POLITIET – I VIRKELIGHEDEN, 1986, (SFC & DR).
MED DØDEN INDE PÅ LIVET, 1989, (SFC). LIVSTYKKER, 1990, (SOCIALSTYRELSEN).
TEGN, ET KULTURMAGASIN, 1989/90, TV2. GURPS, 1990, (SFC / TV-SYD).
LYDBILLEDER, 1993, (SFC / DET DANSKE FILMVÆRKSTED)

SFC VIDEO NR. VXX-045

